

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 26.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 8 MAJ, 1918.

No. 19.

Skol- och biblioteksfrågan.

För Svenska Canada Tidningen.
Av RUDOLF EINHART.

(Vi bedja att få påpeka, att Mr. Einhart tydligen icke läst prof. Lager's senaste blystiska artikel i Canada Posten, då han skrev nedanstående artikel. Som Mr. Einhart är en av Svenska-Canadas främste — om icke den främste — författare, talar han med en viss auktoritet. Han har aldrig uttryckt sig att representera något, men vi våga påstå, att han representerar det sunda och kraftiga bland svenskarna i Canada, och att hans åsikter i dessa viktiga frågor delat av minst 75% av Canadas svenskar. — Red.)

För ungefär två veckor sedan tillände någon mig ett nummer af Canada Posten för den 8 Jan. i vilket herr Lager söker bemöta de synpunkter, som af mig förklarades i E. C. T:s Julnummer. Vårdråkan till låter mig att endast i alla största korthet bemöta herr Lager. Något vidlyftigare resonemang är för övrigt heller icke af nöden. Herr Lager kan icke säga bevisa någonting utom möjligheten tillräckligt i sin egen ställning. Det är i själva verket helt och hållet oförklarligt, hur en person, som låter titulera sig "professor," kan skriva så mycken ologisk och osanningsfulla "gallmatias."

I skolfrågan, med vilken han inleder sin artikel, läsa vi följande: "Vi behöva dock ej diskutera en icke kyrklig högskola, ty den är en absolut o-möjlighet bland svenskarna i Canada. Även om någon ville donera 200,000 dollars till en självunderhållande "High School," så måste denna för att erhålla några studenter ovillkorligen följa den af regeringen fastställda studieplanen, som likställs svenska språket med ett annat kulturspråk."

Hvad menar hr Lager med detta? Vill han påstå, — och anserunda kunna hans ord ej tydas att en kyrklig högskola icke behöves underkastad sin egen styrelseplan, utan att en sådan kan få lov att inrymma i ungdomen alla möjliga samhällsvärdiga lärar? Att en icke-kyrklig högskola eller läroverk måste vara så lagd till sin studieplan, att den har demenssträtt till canadensiska universitet eller, till den är högre art, berättigt till inträde i canadensiska ämbetsverk och institutioner och icke i svenska universitet och verk, är naturligtvis helt och hållet självfallet. Men detta hindrar icke att en sådan skola under svensk ledning på samma gång skulle kunna göra lärjungarna fullt förtrogena med svenska språk, historia, kultur, och framför allt att den enda af föredragarna, för vetenskapliga och historiska sammanhang, som utmärka utländska svenska undervisningsväsen, också komma att bli rådande vid en icke kyrklig svensk skola i Canada. Om vi gå till roten av orsakerna till alla de öfver vårt adoptivland, skola vi finna, att den har sitt fäste och dragar sin näring från just bristen på denna sinnets fördomsfria öppenhet i våra skolor och läroanstalter. Redan i barnåren inpräntas lögnen i sinnet. Barnet får ej lära den oskränkta sanningen. I dess plats inrymmas imperialism, rasöversettelse, kyrper för penningvärdet, fettsidrykan av "nationella ideal" och för öfrigt vid skepel och fördomar i alla nyanser. Allt det medeltida skräp pörlaras sedan över med tjugande århundradets gerna och i vår glans och smarthet visa vi oss sedan ut på krigsstråtan att pulverisera andra folk med mindre förtäring utän på dem vetande innanför. Och följden? Jo, följden heter "Le debacle." I detta slags uppföstran på prästerna inom alla samfund varit de frägnaste med hjälpare, och därför tror jag och hoppas med mig, att vi skulle kunna gagna vår svenska menighet och framför allt Canada, om vi finge en svensk skola under en mera fördomsfri och kompetent lekmanaledning. Våra motiver förestas ingalunda af någon religionsförlighet, de dikteras endast av medborgerlig plikt känsla mot oss själva, våra efterkommande och Canada. Som uppföstran på prästerna blivit föröfver, och de ha funnits undermåliga. I den tragikomiska fars, som utspelas söder om den 49de breddgraden, har "Augustana College" icke frambragt en enda amerikansk patriot, som vågar kliva näbb och säga sanningen. Upprepa de icke alla likt pajepajor de färdiggjordas slagorden, som fabricerats vid Printing house Square i London (Northcliffe)? Har det funnits en, som vågat hålla den rättfärdiga och modiga patrioteten La Folette om ryggen? Förhållandet måste kinnas så mycket mera förödmjukande för den svensk-amerikanska menigheten, som den övertäckande massan af denna ör mycket starka LaPolette-anshängare.

Jag har, då jag standom sett S. C. T. anklaga hr Lager för flendilighet mot svensk kultur, ansett en sådan anklagelse förkastad. Medgivna mig sedan dock, att man icke kan läsa hr Lager's inlägg i skolfrågan utan att få

(Forts. å sid. 4.)

Vid svältgränsen.

Finansminister Thorsen säger, att utställningen där hemma är svår.

Finanserna svikta.

Den svenska regeringen gör stora ansträngningar för att erhålla föda för det svenska folket, som bokstavligen kämpar mot svält, sade finansminister Thorsen i ett tal, som han i fredags höll, enligt telegram från Stockholm.

Tal, sade att om överenskommelsen kastades över bord, kunde icke det sociala maskineri, som födes af finansdepartementet, bära de nya börder, som komma att kastas på dess skuldros.

"Utländska länder insistera på lån som villkor för export av sina varor. För kol får Tyskland ett lån på 6,000,000 kronor i månaden från Sverige. Den tyska markens värde har sjunkit och följaktligen önskar Tyskland hjälpa med lån. Med andra ord: ett lån från Sverige som betalning för föda för Sverige."

UR SENASTE SVERIGESPOST.

Häktad rysk spion. — Uppseendeväckande försökning. — Dödsfall i spritförgiftning.

— Finska spjömannen Eiof Nenonen, som den senaste tiden på Åtskilliga platser uppträtt som simkonstnär och vinterbadare, anhölls häromdagen av stadspolisens i rakövskiv. Han har befunnits vara rysk spion och torde av de närmaste dagarna komma att utsläpas.

— Stadskamrer Seth Wickbom i Norrköping har anhållits, då det befunns att försökning ägt rum i stor skala av de penningmedel som Wickbom omhändertagit. Utredningen i saken befinns sig ännu på ett ofullbordat stadium, men man tror sig veta att beloppet av det försökning utgör till omkring 40,000 kr. Stadspolis har utredningen på den uppsäpade väckande affären om hand.

Wickbom är en 50 års gift man. Wickbom har icke förlorat pengarna på dyrbart uteliv, men man vill veta att han haft en kvinnlig förbindelse, som kastat honom pengar.

— En förgiftningshistoria af en 28-årig flicka i Stockholm under påskhelgen. Upphovet synes vara ett parti träspirt druckit av, med åtföljd att fyra av dem avlidit och, såvitt man hittills vet, åtminstone två för närvarande vårdas på sjukhus, båda rätt illa medtagna. Enligt uppgift, skulle spritpartiet från någon obekant håll ha inköpts af två lumphandlare, Axel Hjalmar Prochus, Högerbergsgatan 66 A, och K. J. Petersson, Högerbergsgatan 48, som delat de 40 literna lika emellan sig. På lördagen fylde Prochus 46 år och ställde av denna anledning till ett kall i sitt hem för en del saktningar och vänner. Man hade på kvällen använt spriten i något slags glögg, som man kokat, men på påskaftons morgon, då frukost anordnades för en del av sällskapet, skulle spriten, enligt uppgift, ha förtärs oblandad. Följden blev att Prochus inom kort insjuknade och måste föras till sjukhus, där han avled på påskdagen. Hans broder, handelsresanden Hjalmar Prochus, som också deltog i festligheterna, insjuknade i sitt hem i Vasastaden på påskdagen och måste föras till Sabbatsbergs sjukhus, där även han avled sannolikt på påskdagen. En annan deltagare i födelsepartiet, en skomakare Wahlund vårdas för närvarande på Sabbatsbergs sjukhus. Lumphandlaren Petersson hade av sitt spritparti dels druckit själv och dels bjudit sin hushållerska. Den senare insjuknade genast häftigt och avled på måndagsnatten. Petersson själv vårdas på sjukhus på lördagen anträdades en expressbyråinnehavare E. N. L. Engström, 19 år gammal, som tillkallades till sjukhus, dit han fördes, konstaterade man att han fallit offer för förgiftning. Han avled vid 9-tiden på kvällen. Man tror att även han lyckats komma över någon del af spritpartiet.

— En olycka som krävt ett människoiv inträffade häromdagen i Grisslehamn. En ung Stockholmsdirektor, Ivar Lejdstrom, och löjtnant E. Sellman hade under helgen anlänt till Grisslehamn för att jaga sjöfågel. De hade i var sin kaanot begivnit sig ett stycke ut till havso. Voro just på hemväg från turen, då de strax utanför Grisslehamn överskades av en häftig hagelby. Den ena av kaanoterna, den som fördes af direktör Lejdstrom, försån under hagelby. Löjtnant Sellman lyckades däremot komma i land.

— En hemsökande inträffade häromdagen i Osby, en fjärdingsväg från Osby järnvägsstation. Ett envägshus av trä, tillhörigt glugterarbetaren W. Högren, nedbrann, därvid två av dess barn, en gosse om 4 månader och en 3-årig flicka, innebrändes. En 3-årig flicka blev mycket illa bränd öfver hela kroppen och infördes lasarett.

Bruten tysk framstöt.

Den tyska framstöten mot britterna på västfronten anes vara nära nog bruten.

Oroligt i Österrike.

Tyskland lägger sin järnhand på Ukraina och arresterar regeringsmedlemmar.

Onsdagen den 7 maj. Från Stockholm telegraferas, att kejsar Karl av Österrike ämnar göra ett nytt fredesförslag och vädra till Italien att se till sina egna inträsen. — De brittiska förlusterna under april uppging till 52,475. — Vid Noyon hade tyskarna i går framgångar mot avancerade franska löjtnanter, och fransmännen återstuderade sina linor. Norr om Kemmel återtog britterna mark till en mils djup. — Från Moskva rapporteras, att hela Svarta havsflottan tagits af tyskarna. — Tvångsutskrivningen i Irland har åter blivit uppskjuten till efter den 1 maj. — Alla män mellan 16 och 40 skola erhålla militär utbildning i Ryssland. Man hoppas kunna samla en stor armé inom tio månader. Rykten om tsaromordets återupprättande lära ha varit grundlösa. — En kanon, som kan skjuta 114 mil, har tillverkats i Philadelphia och redan skickats till Europa. — Från tysk källa uppgives, att påven den 19 maj ämnar utgå ett nytt fredesförslag.

Torsdagen den 2 maj. Britterna togo under april månad 5,241 tyska fångar. — Bomka trupper ha förenat sig med italienska trupper mot Österrike, 18,000 soldater av rumäniskt ursprung, som tagits af italienarna, då de kämpade under Österrikiska fanor, ha anhållit om att begiva sig till fronten mot Österrike. Denna begäran har beviljats. Tyskarna ha etablerat militär styrelse i Kiev, Ukrainas huvudstad. De ha även arresterat en del af regeringens medlemmar, emedan regeringen visat sig för svag att uppehålla fronten.

Freddagen den 3 maj. Tyska trupper ha intagit Sebatopol, den stora ryska fästningen på Krim. — Zeebrugge hamn är fortfarande effektivt blockerad. — I närheten af Villers-Bretonneux fronten framför Amiens ha brittiska haft en del framgångar. Fransmännen togo i går höjden 82 och skogen vid floden Avre.

Lördagen den 4 maj. Från Washington meddelas, att en miljon amerikanska soldater i Frankrike den 1 juli är målet för den amerikanska administrationssträvanden. Den tredje frihetsstaten i Förenade Staterna har blivit övertäcknad med \$6,888,900. Delegationerna från Rumänien och centralmakterna ha återupptagit fredes underhandlingarna i Bukarest. De viktigaste frågorna ha avjorts. — De brittiska förlusterna sedan den 21 mars uppging till 250,000. — Den österrikiske kejsaren har lämnat ajournementet på grund av svåra ekonomiska och livsmedelsförhållanden i landet. — Häftiga strider utmed hela den italienska fronten mellan Adria-tiska havet och Giudicariadalen i nordrapporter. — Ett häftigt bombardemang öppnades i morsa av tyskarna på fronten i Flandern från Loree till söder om Ypres. — Från London telegraferas, att en person med fredsambud från Tyskland redan befinns sig i London. Det skulle vara en holländsk finansman. En annan agent skulle även vara på väg. Lord Robert Cecil har betecknat detta som en valdig bluff.

(Forts. å sid. 4.)

NITTONÅRIGAR UTKALLADE.

Och farmeöfverna få icke frikallade.

En regeringsförordning kommer i dagarna att utfärdas, att ynglingar på 19 år skola registrera för militärtjänst. De måste antagligen, registrera först juni men komma ej att utkallas förrän juli månad. Proklamationen kommer att beröra offits män och ånkningar utan barn, födda efter den 13 oktober 1917.

I fredags uppvaktades Sir Robert Borden av en delegation av 200 farmare, som protesterade mot att farmare mellan 20 och 22 år utkallas till krigstjänst. Sir Robert förklarade, att dylika farmare icke kunna befrias, ty regeringen anser, att förstärkning av truppen är mycket viktigare än behovet af ökad produktion.

Till Irland.

Fältmarskalk Viscount French har blivit utsänd till Lord-lieutenant av Irland. Edward Shortt har utnämnts till chefssekreterare för Irland.

Danmarks radikaler förlora.

Det danska oppositionspartiet, lett af f. d. statsminister Christensen, har afgått med seger i valet till lanttingen, enligt telegram från Köpenhamn i onsdags. Det valde 45 medlemmar mot 27, som valdes af socialist- och radikala parterna, vilka under de senaste fyra åren varit vid makten.

Hundraårsminnet av Karl Marx's födelsedag.

Av Herman Schlüter.
(Översatt av N. Juel Christensen)

Den 5 Maj var det hundra år sedan Karl Marx föddes den man, som Fredrik Engels kallade århundradets störste tänkare, den man som den stridande arbetarklassen har större tacksamhetskul till än någon annan människa.

Karl Marx föddes i den tyska Rhenprovinzen, i staden Erier Hans fader var advokat, ursprungligen jude hade han lämnat döpa sig, för att efter samtidens lagar erhålla rätt att praktisera sitt yrke.

Karl Marx's Ungdom. I föräldrarnes hem rådde en andlig och världsmässig ton. Familjens gästgärdare var Rousseau och Schopenhauer, som även i Karl Marx liv bevarade denna plats.

Den internationella prägel, som vidlade öfver den Marxiska familjen var i honom fallande och ändå lätt förklarlig. Vid början av förra århundradet stod Rhenprovinzen under det starka franska inflytande, som Napoleon hade utövat. Marx moder, som var född i Holland, härstammade från en ungersk-judisk familj.

De som familjen Marx hade intima umgänge med var en familjen Westphalen, föräldrar till den senare preussiske familjen med samma namn. Denne Edgar von Westphalen var på modernsida af skotsk härkomst vilket genom de två familjernas intima umgänge otvivelaktigt verkade till det den unge Marx sinne drog långt utanför hemmets gränser. Kosmopolitiska åsikter voro därför naturliga i en familj, som så att säga hade sina rötter i alla slags länder. Allt bidrog till att väcka den unga Marx intresse för internationella idéer, att lytta dem högt öfver de snäva nationella synpunkterna och skrankesten. Det var också Edgar von Westphalen som Marx kunde tacka för sin första bekantskap med litteraturen.

System till Westphalen, Jenny, hade blivit Marx käraste lekmakare och fastän hon var fyra år äldre så blev hon senare hans hustru. Hennes stora begåvning, andliga utveckling och öfvervilliga hängivenhet hjälpte Marx öfver många svårigheter i livet, varför han också alltid kände en djup tacksamhet till henne.

Den unge Marx studerade rättsvetenskap, filosofi och historia vid universitetet i Bonn och Berlin. Det var hans mening att bli preussisk professor, vilket han dock lyckligtvis blev förhindrad i. År 1842, endast 24 år gammal, stod han i begrepp att inskriva sig som universitetslärare. Men den reaktionära böjla, som vid denna tid fick öfver de preussiska universiteten, förhindrade detta och drev Marx in på en levnadsnå, som kunnat bli början till hans senare storhet och betydelse. Han blev journalist.

Marx som tidningsredaktör. Marx fick år 1842 anställning som medarbetare till "Rheinische Zeitung" och kort tid därefter blev han den tidningens huvudredaktör. Denna tidning var då Tysklands radikalaste. Som redaktör för denna tidning var det som Marx först kom till befattning sig med ekonomiska spörsmål. Det var förhandlingar i den rheinska riksdagen om skogstjuveri, om uttryckning av egendom och liknande frågor, som fäste Marx uppmärksamhet på detta fält. Även en polemik, som han förde i sin tidning, mot Rhenprovinns president om Moselböndernas ställning, verkade i samma riktning.

Allt herr presidenten kom till korta i denna polemik och icke fick någon mild behandling af självkr. Liksom hela Preussen på den tiden, så var naturligtvis också "Rheinische Zeitung" under censurens kontroll. Men det var så egendomligt att regeringscensur aldrig kunde bli förlig med den tidningen. Vad som icke kunde sägas öppet, stod att läsa mellan raderna. En extra censor sändes från Berlin till Köln för att täppa till munnen på tidningen. Föröfves. Även han erkände att han icke kunde bli klok på tidningens redaktör. Detta förledd Berlinregeringen till att bruka de brutalaaste metoder. Tidningen förbjöds. Efter att ha gift sig med

(Forts. å sid. 5.)

TILL VARA LÄSARE.

Många i flere fall vilseledade tryckfel förekomma i detta nummer av Svenska Canada Tidningen. Orsaken därtill är att vår nye, med stor ansträngning förvärvade sättare icke ännu är van vid sättmaskinen. Han har icke heller satt svenska på sex år. Han, och vi med honom, hoppas emellertid, att han snart skall bli van vid både maskin och svenska, så att vi i en snar framtid kunna utgå en mera fejfri tidning. Vi hoppas, att våra läsare ha översesende.

Svenska Canada-Tidningen.

En hedrande utnämning.

Generalkonsul David Bergström utnämnd till minister i Tokio, Japan.

Saknas i Canada.

Excellensen David Bergström har utfört ett synnerligen gott arbete i detta land.

I pressläggningsobericket mottog Svenska Canada-Tidningen telegram från det svenska generalkonsulatet i Montreal med den både glädjande och på samma gång nedslående underrättelsen, att generalkonsul dr. David Bergström av den svenska regeringen blivit utnämnd till ambassadör i Tokio, Japan.

Dr. Bergström blev i december 1915 utnämnd till svensk generalkonsul i Canada och var den förste svenske generalkonsul i detta land. I januari 1916 kom dr. Bergström till Canada och har sedan dess levt i verksamhet i Sverige. Innan han kom hit, hade han en lysande bana bakom sig i Sverige både som tidningsman och politiker. Bl. a. var dr. Bergström konsultativt stadsråd i den förste Staafska ministären och krigsminister i den andra Staafska regeringen.

Det kan utan tvivel sägas, att dr. Bergström rymt upp det svenska konsulatväsendet i Canada, att han som ingen annan förtärd att tillvarog de svenska intresserna i detta land. Vi ha oss bekant, att han nedlagt ett synnerligen ansträngande och fruktbringande arbete på förbättrande av Sveriges handelsförbindelser med Canada. Han har även med all makt sökt göra Sverige bekant här och utbredt svensk kultur bland landsmännen härute. Det svenska kunnets bevarande har varit så att säga hans värdeprioritet. Han har intresserat sig för alla svenska rörelser, som kunnat främja detta mål. Han är ordförande i Svenska Förbundet och hederledare i Svenska Nationalbiblioteket.

Dr. Bergström har gjort vidsträckt resor genom Canada och därvid beaktat många svenska settlement. Han har genom sitt flärdria och urbana väsen vunnit landsmännens tillgivenhet och aktning. Han har alltid, där han kunnat, stått redo till det bästa och hjälpa svenskarna.

Det är därför ingalunda underligt, om svenskarna i Canada djupt beklaga, att de skola förlora honom, kanske då han bist behöves mitt ibland oss. Mången svensk hade nog glatt sig öfver att få träffa dr. Bergström och hans hustru vid det stora sommartrinet vid Round Lake. Dessa planer äro nu korsade. Men svenskarna glädja sig naturligen även öfver att den svenska regeringen på detta sätt hedrat en af Sveriges främste söner med en synnerligen ansvarsfull representationsplats i utlandet.

Vårna lycksökningar med tack för god vakt följa excellensen Bergström och hans familj på resan till korbärsbiomors land.

Excellensen Bergström har alltid visat stort intresse för Svenska Canada-Tidningen, i vilken han även medarbetat. Vi känna det därför som en bjudande plikt att tacka honom för det glädiga och önska honom trevnad på det nya verksamhetsfältet.

Som på annat stället emtalas, kommer Svenska Förbundet i Canada att erhålla en avskedsbankett för excellensen Bergström i Montreal den 18 maj.

AFSKEDSBANKETT.

Ett telegram i pressläggningsobericket till S. C. T. meddelar, att Svenska Förbundet i Canada uppskjutit sitt möte från den 11 maj till lördagen den 18 maj. I samband med detta hålles en avskedsbankett för excellensen David Bergström i anledning af hans avresa till Japan. Banketten går av stapeln i Montreal, och alla landsmän, som önska deltaga, böra sätta sig i förbindelse med Förbundets sekreterare, grosshandlar W. Lammer, Canadian Express Bldg., Montreal, Que.

Trådlösa segrar.

Förbindelse från Sverige bl. a. Konstantinopel och Spanien.

Radiotrafik Sverige-Österrike

Av de radiotelegrafstationer, nämligen i Boden, Hertsöand, Vaxholm och Karlsborg, som uppförts under de två senaste åren genom telegrafverkets försorg, står den sistnämnda rekordet i fråga om storlek och med resandet af de två 210 meter höga masterna under loppet af förra sommaren. På hösten stod den färdig att börja provas, sedan civilminister och generaldirektör Rydin inspekterat stationen. Provan och installationer av en dylik station i trafik är en långvarig procedur. Dessa arbeten ha emellertid nu avancerat så långt att stationen kunnat rycka in i trafik. I dagarna har öppnats en reguljär förbindelse mellan Karlsborg och Deutch Altenburg i Österrike, öfver vilken väg nu den svensk-österrikiska trafiken delvis kan dirigeras. Man har därmed kommit dithän att man vid kabelavbrott ej är isolerad, utan kan pr gnlst öfverföra korrespondensen.

Det är emellertid blott med den na österrikiska station Karlsborg kunnat uppnå förbindelse. Även med spanska gnlstationer har den uppnått kontakt. Och med Tsarskoje Solo utvärlar den telegram. Konstantinopel ligger ej heller utanför Karlsborgstationens rayon. Man korresponderar obehindradt även på denna lufttråd.

Som bevis på stationens stora räddvidd kan anföras att den i dagarna kunnat ge sig till kanna för en liten radiostation i — Damaskus. Med denna station har man visserligen ej kunnat utvärla några sammanhängande meddelanden, då stationen i Damaskus synes vara för svag för så långa distanser. Den svenska stationen räcker emellertid till.

Den svenska radiotekniken och det svenska radioväsendet hålla sig tydligen i nivå med det internationella uppvisning som världskriget haft att upvisa på radiotelegrafens område.

Med en svensk station i förbindelse med Tsarskoje Solo i Sibirien, Konstantinopel — för att ej tala om Damaskus — i Sydost, Budapest och Deutch Altenburg i söder och spanska stationer i sydväst äro stora skrankor riva. Det återstår då förbindelse med den amerikanska kontinenten, ett önskemål som väl så småningom skall realiseras, sedan en lämpligt liggande anknytningsstation i Amerika blivit verkligt.

ISLAND TILL ENGLAND?

Tyska rykten om ett dylikt steg.

Vossische Zeitung i Berlin har publicerat följande, enligt ett telegram från Köpenhamn af den 3 dennes: "Danmark fruktar, att Island skall göra sig fritt och förklara sig republik. Brittiskt inflytande på Island är ovanligt stort, och man tror, att den nya republiken senare kommer att ställa sig till Storbritannien. Allt danskt på Island undertryckes systematiskt af engelsmännen, som genom utgivande av stora påpingsnummer vunnit isländarnas gunst."

Det senare påstående lär icke öfverensstämma med verkligheten, enligt vad Reuters news agency meddelar. Men Storbritannien har inköpt Islands hela fiskfångst.

INGEN FÖRBUDSLÄG.

Kontrollnämnden uttalar sig mot förbudslag i Sverige.

Enligt telegram från Stockholm af den 25 april har frågan om förbudslag fallit. Den kontrollnämnd, som haft under beredning frågan om förbud för tillverkning, försäljning och importering af alkoholhaltiga drycker, har i sitt nu afgivna utlåtande avstyrkt billen.

Nämnden uttrycker den uppfattningen att en förbudslag måste stödas af allmänna mening för att den skall bli effektiv. I annat fall skall den snarare fresta till lagbrott.

Omkring 350,000 motböcker ha utfärdats till personer i Sverige, som på dessa kunna köpa spirituosa. Tusentals personer ha sökt om motböcker men vägrats sådana. Detta visar, att nykterhetslagstiftning icke fördras af allmänna mening. Man har likaledes gjort upptäckten, att på grund af inskränkningarna i rudyckförskälningen under kriget har på många ställen ett slags "hushållsbränning" uppstått.

500 kineser omkomna.

Den kinesiska Angaren Kiang-Kwan sjönk nyligen efter en kollision med kanonbåten Chutai, på vilken Kinas premiärminister befann sig. 500 människor omkommo.

Sextiosex personer omkomna.

66 personer omkommo, då Angaren City of Athens, från New York till Savannah, i onsdags morsa kolliderade med en fransk kryssare vid Delwares kust. Tåt dimma rådde vid olyckan.

Vår budget en biljon.

Finansminister framlägger budgetförslag för ett tusen miljoner i parlamentet.

En stor statskuld.

Många nya skatter, som komma att inkomma för att lemnas omkostnaderna för folket.

Alla platser i parlamentet i Ottawa voro upptagna och gallerierna fyllda till trängsel i tisdags eftermiddag f. v. då den fungerade finansministern, Hon. A. K. McLean, öppnade budgetdebatten med att giva en översikt öfver Canadas finansiella ställning. Det var första siffror, finansministern framlade, med det gick som en stot genom församlingen, då finansministern meddelade, att landet under det kommande budgetåret måste åstadkomma omkring ett tusen miljoner dollars.

I sin översikt öfver den finansiella situationen framhöll finansministern, att de beräknade inkomsterna för det kommande året voro uppförda i budgeten med \$255,900,000, vilket är 26 miljoner dollars mer än inkomsterna för det nya avslutade budgetåret och 125 miljoner mer än inkomsterna för första krigsåret. Tillinkomsterna utöfver de väsentliga inkomstposten utgör 147 miljoner; stämpelskatten kommer att inbringa 27 miljoner och krigsskatten på affärer och andra mindre skatter skola inbringa \$25,000,000.

Som ordnara utgifter på budgeten är uppförda 173 miljoner dollars, däribland 45 miljoner i räntor på statskulderna och 7 miljoner till pensioner. Bland de ordinarie utgifterna äro även uppförda 25 miljoner till Canadian Northern Bank och 7½ miljoner till Grand Trunk banan. Före kriget belöpte sig statskullen endast till \$12,600,000, och pensionsutgifterna hade ännu icke börjat. Dessa poster äro nu, som nämnt, uppförda med tillsammans 52 miljoner dollars.

Med en antagen inkomst på 255 miljoner dollars återstår det sålunda, när de ordnara utgifterna täckts, endast 85 miljoner för krigsårsbudgeten. Canada militära utgifter för det fjärde krigsåret blevo emellertid af finansministern anslagna till 345 miljoner dollars. Den 31 stidline mars belöpte sig Canadas samlade utgifter till omkring \$378,000,000, och statskullen har under kriget vuxit från \$326,000,000 till \$1,200,000,000.

Med hänsyn till Canadas handel gav finansministern mera uppmuntrande upplysningar. Han upplyste sålunda att landets införsel 1915 öfversteget försöreln med cirka \$300,000,000. Detta förhållande är nu helt förändrad, i det införseln i fjor öfversteget införeln med \$265,000,000 och Canadas samlade handel belöpte sig i fjol till 2½ biljoner dollars. Med avseende på invandringen upplyste finansministern, att 202,985 invandrare kommit till Canada under de senaste tre åren trots kriget, 169,640 av dessa komma från Förenade Staterna och 20,124 från de brittiska öarna.

Naturligtvis måste nya skatter påläggas för att möta Canadas utgifter under det kommande året, som af finansministern beräknades till \$980,000. De nya skatterna äro:

Inkomstskatt. Minimum reducerat till \$1,000 för ofgifta personer och \$2,000 för gifta personer. Nuvarande tilläggsskatt skall fortsätta att gälla med ny och tyngre klassifikation för inkomster öfver \$50,000, gående så högt som till 50 proc. för personer med en miljons inkomst. Kristtilläggs skatt skall läggas på \$6,000 och upp, från 5 proc. på lägsta skattbara inkomst till 25 proc. på allt öfver \$200,000.

Korporationsinkomstskatt. Likomst skatt höjd från 4 till 6 proc.

Tobak. Skatten på tillverkad tobak föröfverad; öknings för cigarrer och cigarettar; på utländska råa tobaksblad; även skatt af 5 cents per pund på råa blad, odlade i Canada.

Kaffe. Ökning i brittisk preferens-tariff till 5 cents per pund och allmän tariff till 7 cents.

Drycker. Ökning af 40 proc. ad valorem på drycker